«Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε·
Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν, ἀπαντήσατε·
Χριστὸς ἐπὶ γῆς ὑψώθητε».

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

«Δεῦτε ἴδωμεν πιστοί, ποῦ ἐγεννήθη ὁ Χριστός· ἀκολουθήσωμεν, λοιπόν, ἔνθα ὁδεύει ὁ Ἀστήρ, μετὰ τῶν Μάγων Ἀνατολῆς τῶν Βασιλέων».

Ο ΑΝΑΚΛΙΘΕΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΦΑΤΝΗΝ

ΑΡΧΩΝ ΕΙΡΗΝΗΣ

Τοῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΒΕΤΣΟΥ

Ὀκτακόσια ὁλόκληρα χρόνια πρὸ τοῦ μοναδικοῦ ὁροσήμου, ποὺ ἀπετέλεσε τὸ μεσότοιχον τοῦ Παλαιοῦ καὶ τῆς Φλόγας διὰ τὴν ἀνακαίνισιν τοῦ νέου κόσμου, ὁ Ἡσαΐας, προφητεύων τὴν Γέννησιν, ἀποκαλεῖ τὸν Ἰησοῦν «ἄρχοντα εἰρήνης».

Ἡ πεῖρα τῶν δύο χιλιετηρίδων, ποὺ διέρρευσαν ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως εἰς τὸ προσκήνιον τῆς Ἱστορίας τοῦ «θαυμαστοῦ συμβούλου» καὶ τοῦ «ἐξουσιαστοῦ» — κατὰ τὴν πρόρρησιν τοῦ ἰδίου Προφήτου — ἔχει καταδείξει, διὰ τοὺς ἀνθρώπους καλῆς διαθέσεως, ὅτι ἀναμφισβητήτως ὁ ἀνακλιθεὶς εἰς τὴν Φάτνην εἶναι ὁ μοναδικὸς ἄρχων εἰρήνης. Ὁσάκις, κατὰ τὴν μεταχριστιανικὴν περίοδον, ἡ ἀνθρωπότης ἠθέλησε νὰ στηρίξῃ τὴν πρόοδον καὶ τὸν πολιτισμόν της εἰς τὰ δεδομένα τῆς προχριστιανικῆς φιλοσοφίας τῆς ζωῆς, ἀπέτυχε, μὲ ἄμεσον ἀποτέλεσμα τὴν φυγάδευσιν τῆς εἰρήνης καὶ τὰς καταστρεπτικὰς συγκρούσεις.

Αἱ κοινωνίαι, παλαιότερον καὶ σήμερον, αἱ ὁποῖαι βασίζουν τὴν ὑπόστασίν των καὶ τὴν ἁρμονικὴν συμβίωσιν τῶν λαῶν ἐπάνω εἰς τοὺς Ἰσπανικοὺς πύργους τοῦ ὑλισμοῦ, μὲ τὰς παρεπομένας, κατὰ φυσικὴν συνέπειαν, ἐκδηλώσεις τοῦ ἐγωκεντρισμοῦ καὶ γενικῶς τῆς ἐπικουρείου ζωῆς, εὑρίσκουν ἠθικὴν σῆψιν, διοικητικὴν ἐξάρθρωσιν, ἀναρχίαν, ἀναστατώσεις, διάλυσιν.

Τὸ ἄτομον, ἀνεξαρτήτως μορφώσεως, κοινωνικῆς θέσεως ἢ διαθέσεως πολλῶν ἢ ὀλίγων ὑλικῶν ἀγαθῶν, ματαίως κυνηγᾷ ν' ἀποκτήσῃ τὴν ποθητὴν ἐσωτερικὴν εἰρήνην καὶ γαλήνην, ἐὰν δὲν ἐνστερνισθῇ τὰ λόγια τοῦ Εἰρηνοποιοῦ: «Ἐγὼ εἰμὶ ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή». Καὶ τοιουτοτρόπως παραπαίει συνεχῶς ὁ ἄνθρωπος, οὐδέποτε εἶναι πραγματικὰ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν ζωὴν — ἐκτὸς παροδικῶν ἀναλαμπῶν «χαρᾶς» μέσα εἰς τὴν ψευτιὰ καὶ τὴν παραζάλη τοῦ κενοῦ καὶ ἀνουσίου κοσμικοῦ του φρονήματος μὲ τὰς τόσας ἐκτροπάς — καὶ γίνεται ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος, πολλὲς φορές, δημιουργὸς τῆς κακοδαιμονίας του, ἡ ὁποία συνοδεύεται ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴν κατάρρευσιν καὶ τὴν ἀπώλειαν τοῦ δώρου τῆς ὑγείας. Ἡ ταραχή, αἱ συνεχεῖς ἀντινομίαι, ἐσωτερικαὶ καὶ ἐξωτερικαί, καὶ τὸ ἄγχος — ποὺ εἶναι τὸ γνώρισμα, δυστυχῶς, πολλῶν συνανθρώπων μας — ἀποτελοῦν τὰ ἐπίχειρα, τὰ μοιραῖα καὶ ἀναπόδραστα, τῆς ἀπεμπολήσεως τῶν ἀξιῶν, ποὺ μετελαμπαδεύθησαν εἰς τὴν Γῆν ἀπὸ τὴν ἄσημον καὶ ταπεινὴν Βηθλεέμ.

Ἂς πάρωμεν, τώρα, τὸ βασικὸν κύτταρον τῆς κοινωνίας: τὴν οἰκογένειαν. Ἀπὸ ποιὸ ὁπλοστάσιον ὁ ἄνδρας καὶ ἡ γυναίκα θὰ ἀνασύρουν τὰ μέσα ἐκεῖνα, ποὺ θὰ τοὺς ἐξασφαλίσουν τὴν ἐκτίμησιν, τὸν ἀλληλοσεβασμόν, τὴν σπουδαιοτάτην, ἐν προκειμένῳ, ἀρετὴν τῆς ἀνοχῆς τῶν ἐλαττωμάτων καὶ τῶν ἰδιορρυθμιῶν τοῦ ἑνὸς πρὸς τὸν ἄλλον; Πῶς θὰ καταστήσουν ἀμετακίνητον τὸ βάθρον τῆς ἀνεπισκιάστου ἀγάπης των; Καὶ πῶς ἡ οἰκογενειακὴ εἰρήνη — τὸ θερμοκήπιον, ὅπου εἶναι δυνατὸν ν' ἀναπτυχθοῦν ὁμαλῶς οἱ νέοι ἄνθρωποι — θὰ ἐδραιωθῇ διὰ νὰ ἔχῃ τὸ ἀνδρόγυνο βίον ἁρμονικόν; Ἡ ἀπάντησις εἰς τὰ ἐρωτήματα δίδεται, κατὰ τρόπον σαφῆ καὶ διδακτικό, καθημερινῶς ἀπὸ τὴν κοινωνίαν. Αἱ οἰκογένειαι, ποὺ διατηροῦν εἰς τὸ περιθώριον ἢ δι' ὠρισμένους τύπους μόνον — καὶ ἂν συμβαίνῃ καὶ αὐτὸ — ἢ πρὸς τὸ θεαθῆναι καὶ πολὺ περισσότερον ὅσαι ἐσκεμμένως, ἀπὸ ὑλιστικὴν θεώρησιν τῆς ζωῆς, ἀντιστρατεύονται τὸν Σωτῆρα, ποὺ ἔφερε τὸ μήνυμα τῆς εἰρήνης, αὐταὶ αἱ οἰκογένειαι ζοῦν μίαν συμβατικὴν ζωήν. Ἐκεῖ ἡ ἀγάπη δὲν ὑπάρχει κατ' οὐσίαν· ἐκεῖ ὁ βίος γίνεται ἀβίωτος· ἐκεῖ, συχνὰ - πυκνά, ἐπέρχεται ἡ διάλυσις· ἐκεῖ ἑτοιμάζονται, ἀσυναισθήτως μέν, ἀλλὰ μὲ μαθηματικὴν ἀκρίβειαν, οἱ αὐριανοὶ πυρποληταὶ τῆς ἠθικῆς τάξεως καὶ τῆς ἰσορροπίας τῆς κοινωνίας. Τί τὰ θέλετε, ὁ Ἄρχων μόνον τῆς εἰρήνης — καὶ οὐδεὶς ἄλλος, κανένα ἄλλο φιλοσοφικὸν ἢ κοινωνικὸν σύστημα — ἐξασφαλίζει τὴν σύμπνοιαν καὶ τὴν γαλήνην τῆς οἰκογενείας. Οἱ ἐκ διαμέτρου ἀντιθέτως πολιτευόμενοι οἰκογενειάρχαι ἢ οἱ ἀμφιβάλλοντες ἁπλῶς καὶ ζῶντες μὲ τοὺς ποικίλους συμβιβασμούς, δὲν ἔχουν παρὰ νὰ κάμουν μίαν ἤρεμον αὐτοκριτικήν...

Οἱ νέοι μας καὶ μάλιστα οἱ μορφωμένοι, τὴν ἐξασφάλισιν τῆς προόδου των καὶ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀνησυχιῶν των καὶ τὴν ψυχικήν των ἰσορροπίαν θὰ ἐπιτύχουν, ὅταν θέσουν ὡς ποδηγέτην τὸν ἀπ' Οὐρανοῦ Μεσσίαν. Αἱ ἀπατηλαὶ σειρῆνες καὶ τὰ διάφορα κηρύγματα, φιλοσοφικὰ ἢ κοινωνικά, ποὺ παρασύρουν πολλοὺς νέους σήμερα, θὰ τοὺς φέρουν, ἀργὰ ἢ γρήγορα, τὴν ταραχήν, τὴν ἀποτυχίαν, τὴν ἐσωτερικήν των διάσπασιν καί, τέλος, τὴν ἀπογοήτευσιν.

Περισσότερον, ὅμως, ἀπὸ κάθε ἄλλον, ἀνάγκην τοῦ Εἰρηνοποιοῦ ἔχουν ὁ καθ' οἱονδήποτε τρόπον δοκιμαζόμενος, ὁ ἄρρωστος καὶ ὁ κάθε ἄνθρωπος, ὅταν ἀντικρύζῃ πρὸ αὐτοῦ χαίνοντα τὸν τάφον. Ἀνίσχυροι γίνονται οἱαδήποτε φιλοσοφικὴ ἠθικὴ καὶ ὅλαι αἱ ἀνθρώπιναι συνταγαὶ καὶ εἶναι τελείως ἀνίκανοι νὰ ἀποτρέψουν τὴν ἐσωτερικὴν ἀναστάτωσιν. Ἕνα θαρραλέο, ὅμως, καὶ ἀποφασιστικὸ ψυχικὸ ξεκαθάρισμα καὶ ἡ προετοιμασία τῆς Φάτνης - Καρδιᾶς τοῦ ἀτόμου διὰ ν' ἀνακλιθῇ τὸ Βρέφος τῆς Βηθλεέμ, χαρίζουν τὴν εἰρήνευσιν.

Ὁ Ἰησοῦς — ἀποτελεῖ συμφέρον μας νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν — εἶναι, διὰ κάθε ἄνθρωπον καὶ διὰ κάθε ἔκφανσιν τῆς ζωῆς τῆς κοινωνίας, Ἄρχων εἰρήνης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΒΕΤΣΟΣ

Η ΘΕΙΑ ΕΝΣΑΡΚΩΣΙΣ

ΕΛΠΙΔΑ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΧΑΟΣ

Τοῦ κ. ΣΤΑΥΡΟΥ ΣΕΡΕΤΗ, καθηγητοῦ

Λέγεται πὼς αὐτοὶ ποὺ διασχίζουν τὴν Σαχάρα τὶς ἀστροφεγγεῖς καὶ βαθυκύανες νύκτες ἀκούουν νὰ ἀναδύδωνται ἀπὸ τὶς ἀχανεῖς καὶ ἀμμοσκεπεῖς ἐκτάσεις ἀπροσδιόριστοι καὶ παράδοξοι ἦχοι, ποὺ προσομοιάζουν μὲ βαθὺ στεναγμὸ καὶ λυγμώδη συγκρατημένο θρῆνο. Στὴν ἀπορία τῶν ἐκπλήκτων γιὰ τὸ φαινόμενο ἐρημοπόρων οἱ ὁδηγοὶ Φελλάχοι ἀπαντοῦν: Εἶναι ἡ θρηνώδης προσευχὴ τῆς Ἐρήμου πρὸς τὸν Οὐρανό. Δέεται νὰ τὴν ἐλεήσῃ γιατὶ διψάει!

Πρὸς τὶς αὐχμηρὲς αὐτές, πολύδιψες καὶ θρηνωδοῦσες ἐρήμους ὡμοίαζε καὶ ἡ καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου τῆς προχριστιανικῆς ἐποχῆς. Χάος καὶ ἐρημιὰ στὸν κόσμο καὶ στὶς ψυχές. Στὴ βασιλεία τοῦ χάους τὰ εἴδωλα ἐλατρεύοντο. Ὁ πολυδαιμονισμὸς κυβερνοῦσε. Ἡ ἄκαρδος σκληρότης καὶ ἀπύθμενος διαφθορὰ στὴν ἀκμή της. Στὸ κορύφωμά της ἡ αὐθαιρεσία. Ἀσύδοτη ἡ ἀτομοκρατία. Σὲ ἔξαρσι ἡ ἠθικὴ ἀποχαλίνωσις. Ὅλα προμηνοῦσαν τὸν ὄλεθρο. Ὅλα ἔδειχναν ὅτι ἔρχεται τὸ τέλος. Καὶ ὅμως δὲν ἦλθε τὸ τέλος. Ἦλθε ἕνας Ἄγγελος! Αὐτόν, ποὺ στὶς νοσταλγικὲς περιπλανήσεις των γιὰ τὸν χαμένο παράδεισο, περίμεναν οἱ μεγάλοι γνώστες τῆς προχριστιανικῆς ἀνθρωπότητος. Ὁ Οὐρανὸς ἐκάμφθη στὶς βαθυστένακτες οἰμωγὲς τοῦ πονεμένου ἀνθρώπου! «Ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱόν αὐτοῦ».

☆

Τὸ ἀφετηριακὸ τοῦτο γεγονὸς τῆς ἐκπληρώσεως τῶν πόθων καὶ πραγματώσεως τῆς Μεγάλης Προσδοκίας πανηγυρίζουμε. Εἶναι ἡ «Μητρόπολις πασῶν τῶν ἑορτῶν». Γεγονὸς κοσμοχαρμόσυνο τὸ ζωοπάροχο καὶ ἄφθαρτο μήνυμα τῆς Φάτνης. «Ἀπέσταλκέ με, κηρῦξαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτόν», τονίζει ὁ οὐράνιος ἀπεσταλμένος. Ἀπάντησις στὴν ἔντονη ἀναζήτησι τῆς παραμυθίας ἡ θεία Ἐνσάρκωσις. Χαμόγελο καὶ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ὁ ἀγγελικὸς ὕμνος τῆς Εἰρήνης, τῆς Ἀγάπης, τῆς Εὐδοκίας, ποὺ ἀντηχεῖ ἀπόψε πάνω στὸ σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ μέσα στὴν ἁπαλὴ ἁπλότητα τῆς σκηνογραφίας.

Δὲν μνημειώνεται πάνω στὰ χριστούγεννα μόνο τὸ ἀκατάλυτο κοσμοχαρμόσυνο ἱστορικὸ γεγονός, δὲν ἀναβακχεύεται μόνο ἡ Πίστις μας στὴ θύμησι τῆς συστολῆς τοῦ ἀπείρου μέσα στὴ μικρὴ φάτνη, δὲν ἀνακαμινεύονται μόνο μέσα στὴ ψυχὴ μας ὅλες οἱ προσδοκίες· γίνεται κάτι περισσότερο· ἀντικαθρεπτίζεται καὶ ἡ ζεστὴ λάμψις τοῦ ὀνείρου γιὰ τὸ γλυκὺ δῶρο τῆς χαρᾶς, τῆς εἰρήνης, τῆς ἀνθρωπίνης εὐδοκίας. Στὴ θεία Γέννησι ἀποκρυπτογραφεῖται μὲ τὸν Ἀγγελικὸ Ὕμνο ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸν ἄνθρωπο.

☆

Ἀπὸ τὴν θεία Ἐκείνη Νύχτα πέρασαν 1963 χρόνια. Στὸν διαρκῶς ἀλλοιούμενο καὶ μεταμορφούμενο πλανήτη μας τίποτε ἀπολύτως δὲν παρέμεινε σταθερό. Τὰ πάντα ἐκλονίσθησαν. Τὰ θεμέλια τῆς γῆς ἐσαλεύθησαν. Σὰν ἄλλος σεισμογράφος ἡ Ἱστορία σημειώνει μεταβολὲς καὶ δείχνει ἀλλοιώσεις. Κοσμοκαταλυτὴς ὁ χρόνος σαβανώνει μὲ τὴν στάχτη τῆς λήθης καὶ θάπτει στὴ ροὴ του θρόνους ἡγεμονικούς, ὀνόματα μεγάλα κοσμοαγάπητα ἢ μισητά, γεγονότα κοσμοϊστορικὰ καὶ συνταρακτικά. Ἀλλὰ μέσα στὴν κοσμοθύελλα τῶν 20 αἰώνων, ποὺ ἐκυλίσθησαν στὸν ἀπύθμενο βυθὸ τοῦ χρόνου, λαμπρὸ καὶ ἀκτινοβόλο διετηρήθη ἕνα γεγονός. Τὸ γεγονὸς ποὺ ἐξεπήγασε ἀπὸ τὴν Φάτνη!

Καὶ μπορεῖ ἡ ψυχὴ τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου νὰ μὴν εἶναι ἑτοιμασμένη γιὰ νὰ οἰκειοποιηθῇ τὸ ὑπέροχο Μήνυμα. Μπορεῖ τὰ σωρευμένα ἀπὸ τὴν μακραίωνη διαδρομὴ τῆς κακίας κρίματα νὰ δημιουργοῦν κλῖμα ἀπαισιοδοξίας. Μπορεῖ ἡ ἀναβίωσις τοῦ Ἐπιστημονισμοῦ ἀπὸ τὰ ἐπιτεύγματα τῆς τεχνικῆς νὰ ἔκαμαν τὸν ἄνθρωπο ὑπερόπτη καὶ μεγάλαυχο. Μπορεῖ ὁ ἀνένδοτος ὀρθολογισμὸς καὶ ὁ ἄκρατος θετικισμὸς νὰ πασχίζουν μὲ τὶς λογοκρατικὲς ἀναζητήσεις νὰ μᾶς ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὸ λίκνο τῆς θείας Ἀγάπης. Καὶ ὅμως! Παρ' ὅλα αὐτά, τὸ Σύμβολο τῆς Πραότητος, τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς ἀγάπης, πάντοτε ζωντανό, μὲ λάμπουσα ἀκμαιότητα, ἄστρο πάμφωτο μέσα στὴν ὁμίχλη, ἐλπίδα μέσα στὸ χάος, δείχνει τὴν πορεία ἀνάμεσα στὶς συμπληγάδες τοῦ βίου ἀτόμων καὶ ἐθνῶν.

ΣΤΑΥΡΟΣ Σ. ΣΕΡΕΤΗΣ

ΚΑΙΝΗ ΚΑΙ ΛΑΜΠΡΑ ΗΜΕΡΑ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

«Ἰδοὺ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην ...ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον Σωτήρ».

τοῦ ἀρχιμ. κ. ΙΑΚΩΒΟΥ ΛΙΑΡΟΜΜΑΤΗ

Αἰῶνες, χιλιάδες χρόνια, ἡ ἀνθρωπότης ἐστέναζε!

Ὁ πόνος καὶ ἡ ἀγωνία εἶχαν κατακτήσει τὴν ψυχὴ ὅλων τῶν λαῶν καὶ ὅλων τῶν ἐποχῶν. Τὸ σύνθημα, τὸ κοινὸ ἦταν τοῦτο: «Πᾶσα ἡ κτίσις στενάζει καὶ συνωδύνει ἄχρι τοῦ νῦν» Ρωμ. η, 23. Ἡ ὁμολογία «κάθε χθὲς καὶ καλύτερα» ἦταν κοινή. Ὅλοι συζητοῦσαν γιὰ τὸν «ἀπολεσθέντα παράδεισον».

Παρὰ ταῦτα, μία σπιθηροβόλος φωνὴ κι' ἕνα φωτεινὸ σημεῖο ἔμενε ἀκόμη στὰ βάθη τῆς ψυχῆς τῶν λαῶν· ἡ νοσταλγία τοῦ λυτρωμοῦ: «Στενάζομεν υἱοθεσίαν ἀποδεχόμενοι, τὴν ἀπολύτρωσιν...». Αὐτὴ ἡ νοσταλγία καὶ ἡ πίστις ὅτι «ἡ κτίσις ἀπελευθερωθήσεται... εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης» παρηγοροῦσε τὸν «Προμηθέα δεσμώτην» — ἄνθρωπο. Καὶ ὅταν ἡ προσδοκία αὐτὴ τῆς ἀνθρωπότητος ἔφθασε στὸ κατακόρυφο τῆς ἀπαισιοδοξίας — ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης πλευρᾶς — ἀδυναμίας, τότε ἀπὸ τὸν συννεφιασμένον οὐρανὸν ἐβροντοφωνήθη: «Ἰδοὺ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην... ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον Σωτήρ»!

Καὶ ἡ πανευφρόσυνη αὐτὴ ἀγγελικὴ ὑμνολογία διαλαλεῖται ἀπὸ τότε εἰς ὅλους τοὺς αἰῶνες μὲ τὴν ζωογόνο αὔρα τοῦ σπηλαίου τῆς Βηθλεὲμ καὶ εἰς τὰ ὀκτακόσια ἑκατομμύρια τῶν σημερινῶν χριστιανῶν. Ἀδιάκοπα δὲ οἱ ἀγγελικὲς στρατιὲς καὶ οἱ μυριάδες τῶν πιστῶν χαρούμενοι πανηγυρίζουν καὶ ψάλλουν «ἐτέχθη ὑμῖν Σωτήρ... χαρὰ μεγάλη»!

Καὶ διαλαλοῦν τὴν «μεγάλην χαρὰν» οἱ χριστιανικοὶ λαοί, διότι:

α) Κατηργήθη ἡ ὀδύνη τοῦ ἁμαρτήματος. Ὅσο κι' ἂν συζητοῦμε σήμερα γιὰ τὴν ὀδύνη καὶ τὴν ἀγωνία ἐκείνη, εἶναι ἀδύνατο νὰ ἐννοήσουμε τὸν ὄγκο καὶ τὸ βάθος της. Καὶ τοῦτο, διότι μᾶς λείπει ἡ προσωπικὴ πεῖρα, ποὺ μόνον οἱ πρὸ Χριστοῦ εἶχαν. Ἡ περίοδος ἐκείνη ἦταν περίοδος ἀτελείωτης θλίψεως καὶ ἄγχους. Νὰ πῶς ὁ ποιητὴς περιγράφει τὸν πόνο τῆς ἐποχῆς, μὲ τὰ λόγια τοῦ Ἑρμῆ, ποὺ εἶπε στὸν Προμηθέα:

«Τοιοῦδε μόχθου τέρμα μή τι προσδόκα,
πρὶν ἂν θεῶν διάδοχός τις τῶν σῶν πόνων φανῇ...»

Ὁ δὲ Σωκράτης στὴν ἀπολογία του λέγει:

«...Τὸν λοιπὸν βίον καθεύδοντες διατελοῖτε ἄν, εἰ μή τινα ἄλλον ὁ Θεὸς ἐπιπέμψειε κηδόμενος ὑμῶν».

Καὶ ἐδῶ φαίνεται ὁ πόνος καὶ ἡ προσδοκία τῆς σωτηρίας διὰ κάποιου ὑπερανθρώπου.

Πόση, λοιπόν, ἦταν καὶ εἶναι ἡ χαρὰ ποὺ μᾶς χαρίζει τὸ Θεῖον Βρέφος τῆς Βηθλεέμ; Ἀνυπολόγιστη καὶ ὑψίστη! Καὶ ἀκόμη διότι δὲν περιωρίσθη στὰ χρόνια ἐκεῖνα, ἀλλὰ διὰ μέσου τῶν αἰώνων μεταδίδεται στοὺς πιστούς, διαιωνίζεται. Σὰν λεπτὴ αὔρα, σὰν ὑπερφυσικὴ καὶ ὑπεράνθρωπη ἀκτινοβολία μεταλαμπαδεύεται παντοῦ καὶ πάντοτε. Ἔτσι διαποτίζει τὶς καρδιὲς τῶν πιστῶν. Ἐξαγνίζει, ἐξαγιάζει, ἐξυψώνει, χαροποιεῖ καὶ σώζει, διότι «πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον» Ἰωάν. Γ, 16. Ἡ δὲ χαρὰ αὐτὴ εἶναι ἀναφαίρετη· «χαρήσεται ἡ καρδία ὑμῶν καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει ἀφ' ὑμῶν... ἀλλ' ἔχετε αὐτὴν πεπληρωμένην». Χαρά, λοιπόν, πλήρης, παντοτεινή, μόνιμη, ἄδολη καὶ ἀνεπισκίαστη κατακλύζει κάθε πιστεύουσα καρδιά. Ἔχει δὲ καὶ τοῦτο τὸ συμβατικὸ γνώρισμα αὐτή· δὲν θρονιάζεται στὰ ἀνάκτορα, στὶς πολυκατοικίες ἢ ὅπου ἀλλοῦ οἱ γήϊνοι θησαυροὶ καὶ οἱ δόξες συγκεντρώνονται, ἀλλὰ συγκαταβαίνει καὶ στὴ φτωχὴ καλύβη, στὸ ρακένδυτο καὶ στοῦ ὀρφανοῦ καὶ τῆς χήρας τὴν καρδιά. Στὴ φυλακή, στὸ νοσοκομεῖο, στὸ φυλακισμένο καὶ τὸν αἰχμάλωτο. Σ' αὐτὸν ποὺ βαδίζει «ἐν μέσῳ σκιᾶς θα-

●——ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 4ην ΣΕΛΙΔΑ

ΟΠΩΣ ΤΟ ΒΛΕΠΟΥΝ ΟΙ ΑΣΤΡΟΝΟΜΟΙ

ΤΟ ΑΣΤΡΟΝ ΤΗΣ ΒΗΘΛΕΕΜ

Τοῦ κ. ΛΥΝΝ ΠΟΥΛ, καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Τζὼν Χόπκινς

Ἰδοὺ μάγοι ἀπὸ Ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα, λέγοντες: «ποῦ ἔστιν ὁ τεχθεὶς Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ἴδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ....».

Αὐτὸ εἶναι τὸ τμῆμα τῆς Βιβλικῆς ἀφηγήσεως, τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ ἄστρον τῆς Βηθλεέμ. Μολονότι συντόμως μνημονεύται, μεγάλην ἀπήχησιν εἶχε εἰς τὴν πάροδον τῶν αἰώνων ὡς σύμβολον τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἰησοῦ. Τὶ ἀκριβῶς τὸ ἄστρον αὐτὸ ἦτο, δὲν ἔχει εἰσέτι διαπιστωθῆ καὶ πιθανὸν νὰ μὴ ἀνακαλυφθῆ οὔτε εἰς τὸ μέλλον. Ἐπὶ αἰῶνες ὅμως οἱ ἀστρονόμοι καὶ ἄλλοι ἐπιστήμονες προσπαθοῦν νὰ ἐξακριβώσουν τὴν φυσικὴν ἐξήγησίν του πέραν τῆς συμβολικῆς του χροιᾶς.

Κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων, πολλὰ ἀστρονομικὰ παρατηρητήρια εἰς διάφορα σημεῖα τῆς Ἀμερικῆς, ἐκ παραδόσεως δεικνύουν εἰς τοὺς ἐπισκέπτας πὼς ὁ οὐρανὸς ἦτο περίπου τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Αἱ ἐπιδείξεις αὗται συνοδεύονται καὶ μὲ πιθανὰς ἐξηγήσεις τοῦ Ἄστρου τῆς Βηθλεέμ. Παραλλήλως, οἱ ἀστρονόμοι παραθέτουν διαφόρους πιθανότητας, ὅπως ὅτι τὸ Ἄστρον ἦτο ἕνα λαμπρὸν μετέωρον, ἕνας κομήτης, μία συσπερνόβα ἢ μία ἀσυνήθης διαμόρφωσις τῶν πλανητῶν. Λόγω τοῦ ὅτι ἕνα ἀπὸ τὰ ἐμφανικώτερα οὐράνια σώματα εἶναι ὁ πλανήτης Ἀφροδίτη, πολλοὶ εἰς αὐτὸν ἀπέδωσαν τὸ Ἄστρον τῆς Βηθλεέμ. Ἄλλοι ὅμως, ἐνδελεχῶς ἐξετάζοντες τὴν περίπτωσιν, πολλὰς ἀμφιβολίας ἐκφράζουν διὰ τὸν συσχετισμὸν αὐτόν.

Πιθανὸς τὸ Ἄστρον νὰ ἦτο ἕνα ἐξαιρετικῶς λαμπερὸν μετέωρον. Τὰ οὐράνια ὅμως αὐτὰ φαινόμενα μολονότι εἰς τὸ ἔπακρον θεαματικὰ διαρκοῦν μόλις ὀλίγα δευτερόλεπτα καὶ τὸ ἰδωθὲν ἀπὸ τοὺς Μάγους Ἄστρον φαίνεται ὅτι εἶχε μεγαλυτέραν διάρκειαν. Ἡ Νόβα εἶναι ἕνας ἀστὴρ δυσδιάκριτος ἢ ἀδιόρατος καὶ ὁ ὁποῖος αἰφνιδίως αὐξάνει τὸ φῶς του. Μία δὲ σουπερνόβα εἶναι κατὰ ἑκατομμύρια φορὲς λαμπροτέρα τῆς κοινῆς Νόβα. Μολονότι ἡ λαμπρότης αὐτὴ συμβαδίζει μὲ τὴν πατροπαράδοτον περιγραφὴν τοῦ Ἄστρου τῆς Βηθλεέμ, τὸ φαινόμενον τοῦτο ἔπρεπε νὰ ἔχῃ παρατηρηθῆ ἀπὸ πολλοὺς ἀρχαίους λαοὺς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Δὲν ὑπάρχει ὅμως οὐδεμία ἔνδειξις παρομοίας συλλογικῆς παρατηρήσεως.

Ἄλλοι λέγουν ὅτι τὸ Ἄστρον δὲν ἦτο παρὰ μία ἀσυνήθης διαμόρφωσις τῶν πλανητῶν. Κατὰ σπανιώτατα διαστήματα, δύο ἢ τρεῖς τῶν λαμπροτέρων πλανητῶν βλέπονται πλησίον ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου εἰς τὸν οὐρανόν. Ὁ Γιοχάνες Κέπλερ, ὁ περίφημος ἀστρονόμος τοῦ 17ου αἰώνος, ὑπελόγισεν ὅτι μία τριπλὴ σύζευξις τοῦ Ἄρεως, τοῦ Κρόνου καὶ τοῦ Διὸς ἔλαβε χώραν τὸν 6ον π. Χ. ἔτος. Παρ' ὅλα αὐτά, προσεκτικαὶ ἐκ τῶν ὑστέρων μελέται κατέδειξαν ὅτι λόγω τῆς μικρᾶς ἀποστάσεώς του ἀπὸ τὸν ἥλιον, τὸ «τρίο» αὐτὸ ἦτο δύσκολον νὰ παρατηρηθῆ. Ἐδῶ ὅμως προκύπτει ἕνα ἄλλο ζήτημα. Λόγω τῶν λαθῶν εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ χρόνου καὶ τῶν διαφόρων ἀλλαγῶν τοῦ ἡμερολογίου μὲ τὴν πάροδον τῶν ἐτῶν, δὲν γνωρίζομεν ἐπακριβῶς τὴν ἡμερομηνίαν τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ. Οἱ πλέον εἰδικοὶ τὴν τοποθετοῦν μεταξὺ τῶν ἐτῶν 6 - 11 π. Χ. Τοῦτο συμπίπτει κάπως μὲ τὴν θεωρίαν τῆς διαμορφώσεως τῶν πλανητῶν.

Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἄλλη πιθανότης. Μία ἀπὸ τὰς πρώτας καὶ πλέον βεβαίας ἐμφανίσεις τοῦ κομήτου Χάλλεϋ, ἦτο τὸ 11 π. Χ. Ὑπάρχουν ἐνδείξεις ὅτι ὁ κομήτης τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εὑρίσκετο ἀκριβῶς ὑπεράνω τῆς Βηθλεέμ.

Παρὰ τὰς μικρὰς αὐτὰς ἀναζητήσεις, οἱ ἀστρονόμοι μόνον μερικῶς ἐπέτυχον νὰ δώσουν κάποιαν ἐξήγησιν τοῦ φαινομένου. Πιθανὸν ἡ ἱστορία τοῦ Ἄστρου νὰ ἐπέζησεν ἐπὶ 2.000 ἔτη ἄνευ συγκεκριμένης ἐπιστημονικῶς ἐξηγήσεως διότι ἡ ἀξία του ἔγκειται ὄχι εἰς τὸν χαρακτηρισμὸν του ὡς ἁπλοῦ φυσικοῦ φαινομένου, ἀλλὰ εἰς τὸ ὅτι τὸ Ἄστρον ἀποτελεῖ τὸ σύμβολον τῆς γεννήσεως τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας εἰς τὸν κόσμον.

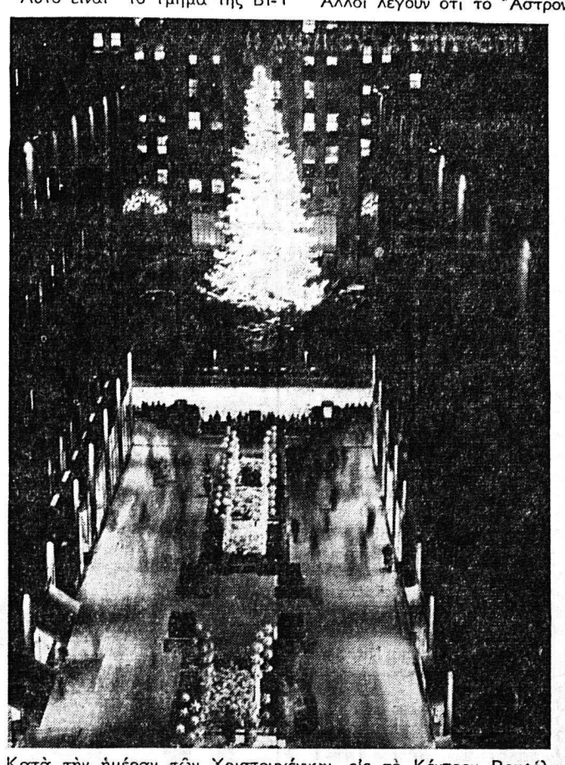

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων, εἰς τὸ Κέντρον Ροκφέλλερ τῆς Νέας Ὑόρκης τοποθετεῖται ἕνα τεράστιον Χριστουγεννιάτικο δένδρο μὲ ἀναρίθμητα φῶτα

ΗΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΣΩΝ ΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

ΠΟΤΕ ΚΑΘΙΕΡΩΘΗ ΔΙΑ ΠΡΩΤΗΝ ΦΟΡΑΝ Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Τοῦ κ. ΣΩΤΗΡΙΟΥ Α. ΓΚΟΛΦΙΝΟΠΟΥΛΟΥ

Κατ' ἀναμφισβήτητον ἱστορικὴν μαρτυρίαν, Δημόφιλος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἑώρτασε κατὰ πρῶτον εἰς τὴν Βασιλεύουσαν τὴν 25ην Δεκεμβρίου 378, ὡς μετὰ τὸ χειμερινὸν ἡλιοστάσιον ὑπὸ τοῦ Προδρόμου Ἰωάννου ρηθεῖσαν ἡμέραν τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ. Ἔτσι, ἡ μεγάλη Ἑορτὴ ἄπαξ εἰσαχθεῖσα, ἐπεκράτησε διὰ θεοπνεύστων μεγάλων ἱεραρχῶν, ὡς ὁ Χρυσόστομος, χαρακτηρίσας αὐτὴν ὡς Μητρόπολιν πασῶν Ἑορτῶν.

Εἰς τοιαύτην ἡμέραν, ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδία τῶν ἁπανταχοῦ γῆς χριστιανῶν στρέφονται πρὸς τὴν Βηθλεέμ, μικρὸν χωρίον τῆς Παλαιστίνης, δύο μόλις ὥρας πεζοπορικῶς ἀπέχον τῶν Ἱεροσολύμων, ἐτοιμολογούμενον ἐκ τῶν Ἑβρα